

Ekonomika

Norvēģijā ir brīvā tirgus ekonomika, taču valstij ir liela ietekme ekonomiskajos procesos. Valsts uzņēmumi darbojas naftas un gāzes rūpniecībā, valsts subsidē lauksaimniecības un zvejniecības uzņēmumus, kā arī reģionus, kuros salīdzinoši maz dabas resursu.

2004. gadā norvēģi referendumā neatbalstīja iestāšanos Eiropas Savienībā, tomēr Norvēģija ir Eiropas Ekonomiskās zonas dalībvalsts.

Tā ir augstas labklājības valsts, un pēc ANO Tautas attīstības indeksa (*Human Development Index*) Norvēģija jau vairākus gadus ierindojas 1. vietā.

Norvēģija ir bagāta ar dabas resursiem - naftu, dabasgāzi, hidroenerģiju, zivīm, mežiem un dažādiem minerāliem (dzelzs rūda, varš, svins, cinks, titāns, pirīts, niķelis). Lauksaimniecībā izmantojamā zeme aizņem 3,3%, mežs - 26,2% no kopplatības.

Tā ir pasaulē 3. lielākā gāzes eksportētāja un pēc naftas eksporta apjomiem ierindojas septītajā vietā pasaulē. Ienākumi no naftas tiek uzkrāti speciālā fondā, kura vērtība 2013.gada janvārī sasniedza 700 miljardus USD. Šo fondu izveidoja, paredzot naftas un gāzes ražošanas samazināšanos, kā arī tas tiek izmantots valsts izdevumu finansēšanai.

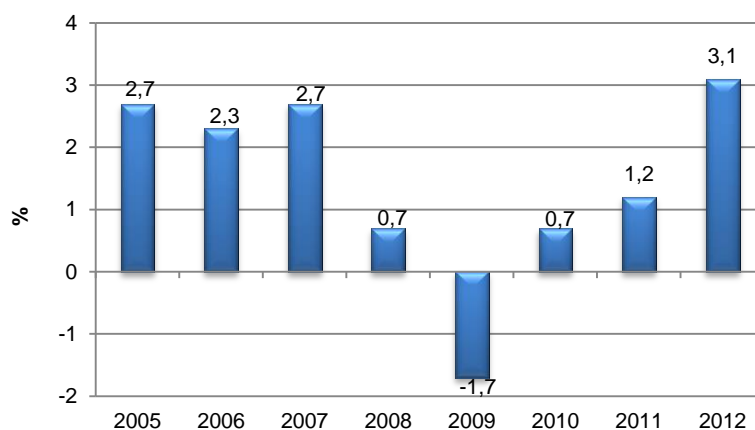
Tradicionālās nozares ir metalurģija, celulozes un papīra rūpniecība, ķīmiskā rūpniecība, kuģu būve un zvejniecība. 1960 gados Norvēģijas teritoriālajos ūdeņos tika atklāti lieli ogļūdeņraža resursi. Patlaban Norvēģijas ekonomika ir ļoti atkarīga no naftas un gāzes rūpniecības. Norvēģijai ir viena no lielākajām tirdzniecības flotēm pasaulē.

Pēc IKP uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas paritātes (2012. gadā - 55 300 USD) Norvēģija ierindojas 10.vietā pasaulē. No Eiropas valstīm Norvēģiju apsteidz Lihtenšteina, Luksemburga un Monako.

Iekšzemes kopprodukta pieaugums 2012. gadā bija 3,1%. Globālās krīzes dēļ iekšzemes kopprodukts 2009. gadā bija samazinājies par 1,7%.

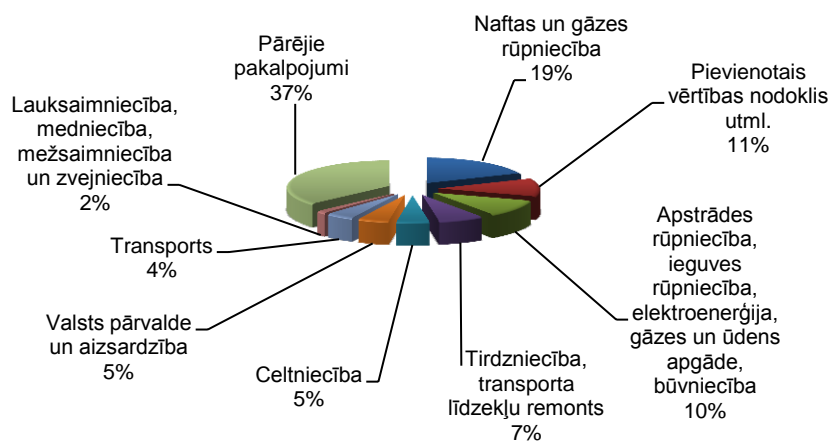
Bezdarba līmenis 2012. gadā sasniedza 3,2%, kas ir viens no viszemākajiem rādītājiem Eiropā.

IKP pieaugums, %

Avots: Norvēģijas statistikas pārvalde, www.ssb.no

IKP sastāvs 2012. gadā, %

Avots: Norvēģijas statistikas pārvalde, www.ssb.no

Preču ārējā tirdzniecība

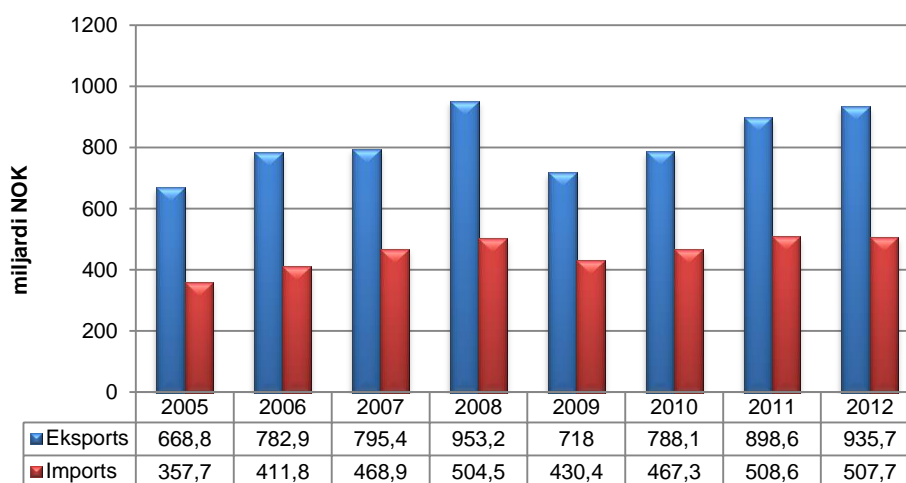
Norvēģijas ārējās preču tirdzniecības apgrozījums 2012. gadā sasniedza 1.44 triljonus NOK, kas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga par 2,6%.

Kopējā eksporta vērtība 2012. gadā sasniedza 935,7 miljardus NOK, bet importa vērtība – 507,7 miljardu. Tirdzniecības saldo ir pozitīvs – 428,1 miljardi NOK.

2012. gadā eksports pieauga par 37,1 miljardiem NOK jeb 4,1% salīdzinājumā ar 2011. gadu. Jo īpaši pieauga dabas gāzes eksports – par 26,1% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, kas ir rekordaugsts rādītājs pēdējo gadu laikā. Tas kompensēja kritumu naftas eksportā (-4,5%). Tāpat pieauga rūpniecisko iekārtu un zinātnisko instrumentu eksports. Savukārt kritās ķīmisko izstrādājumu eksports, kam par iemeslu bija gan zemākas cenas, gan eksporta apjomu kritums, gan kritums saules enerģijas rūpniecībā. Valstu griezumā pieauga eksports uz Nīderlandi un Āziju, savukārt samazinājās uz Vāciju un Ziemeļameriku.

2012. gadā imports nedaudz samazinājās par 980 miljoniem NOK jeb 0,2% salīdzinājumā ar 2011. gadu, kam par iemeslu bija zemākas importa cenas. Imports pieauga no Āzijas valstīm un Zviedrijas, savukārt samazinājās no Vācijas.

Norvēģijas preču ārējā tirdzniecība, miljardi NOK

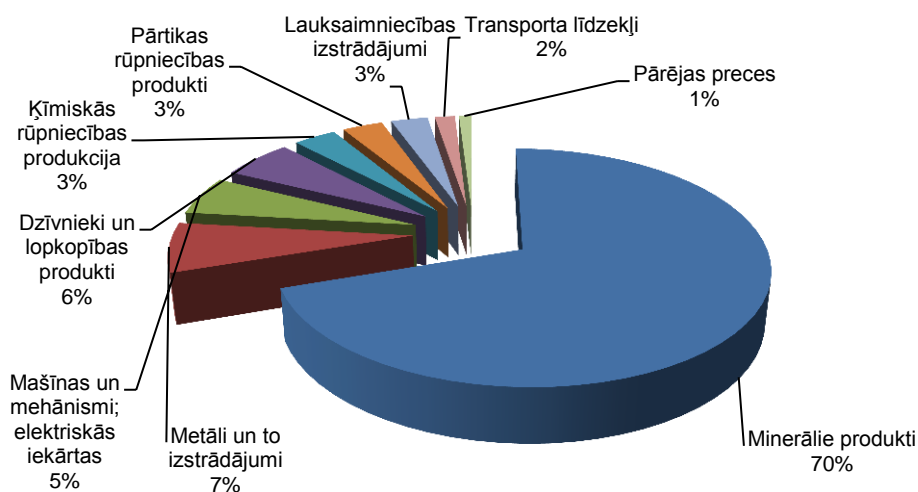

Avots: Norvēģijas statistikas pārvalde, www.ssb.no

Norvēģija eksportē galvenokārt minerālos produktus (70% no kopējā eksporta 2012. gadā). No metāla izstrādājumiem visvairāk izved alumīniju, niķeli, dzelzi, tēraudu un to izstrādājumus.

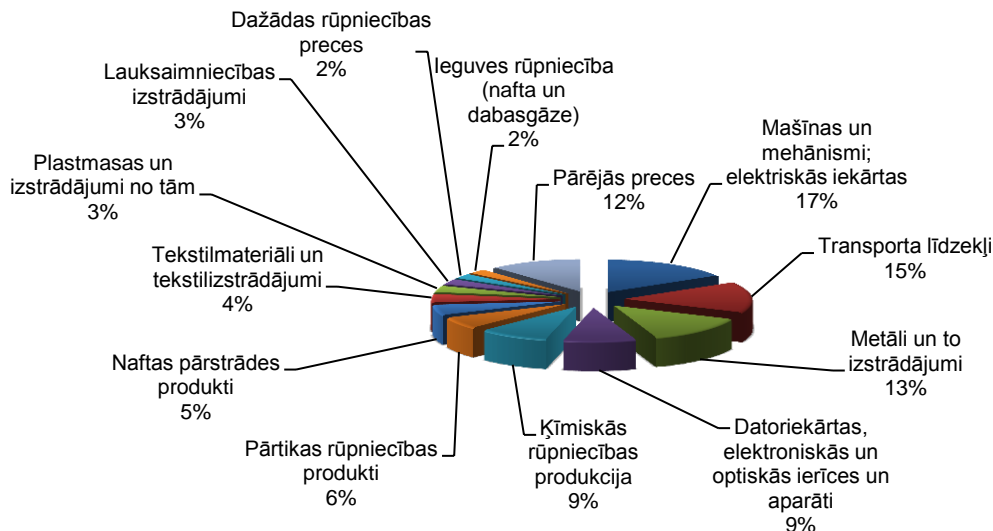
Valstī ievieš mašīnas, mehānismus; elektriskās iekārtas, transporta līdzekļus un metāla izstrādājumus.

Eksporta procentuālais sadalījums pa galvenajām preču grupām 2012.gadā

Avots: Norvēģijas statistikas pārvalde, www.ssb.no

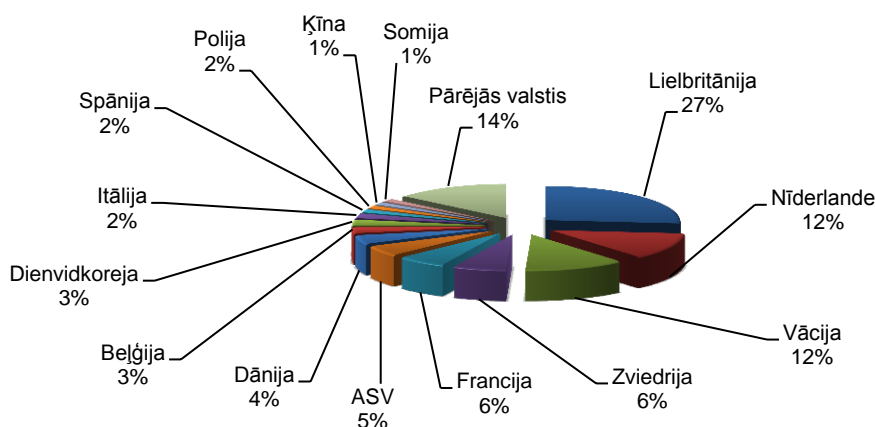
Importa procentuālais sadalījums pa galvenajām preču grupām 2012. gadā

Avots: Norvēģijas statistikas pārvalde, www.ssb.no

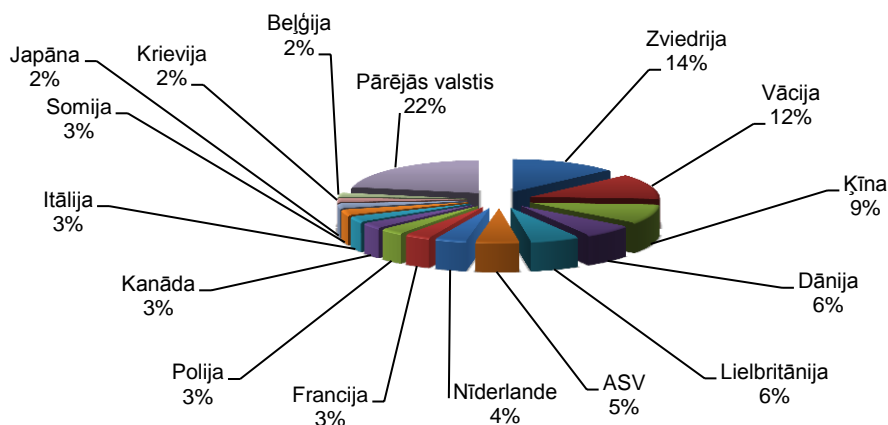
Norvēģija eksportē pārsvarā uz Eiropas valstīm. 2012. gadā lielākais preču eksporta partneris bija Lielbritānija un importa partneris – Zviedrija.

Svarīgākie eksporta partneri 2012. gadā

Avots: Norvēģijas statistikas pārvalde, www.ssb.no

Svarīgākie importa partneri 2012. gadā

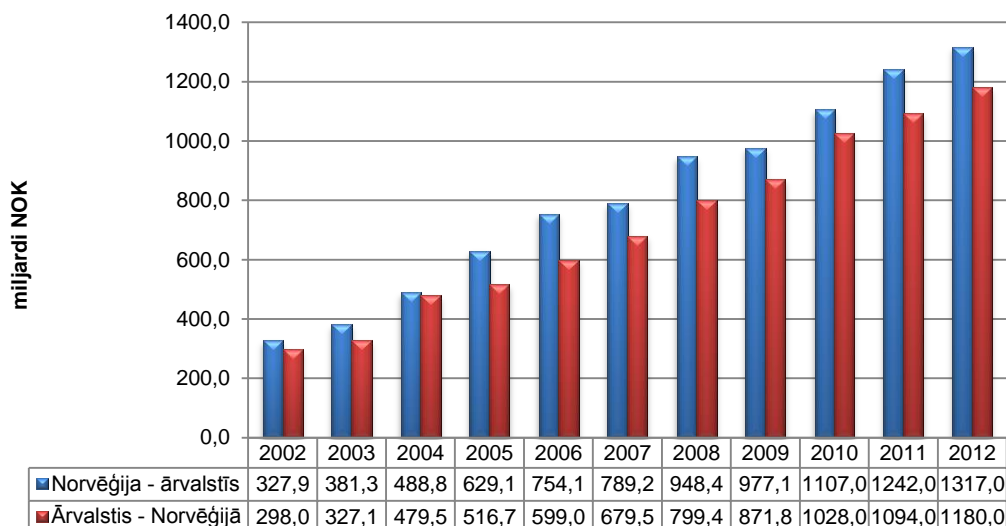
Avots: Norvēģijas statistikas pārvalde, www.ssb.no

Investīcijas

2012. gada beigās Norvēģijas tiešās investīcijas ārvalstīs sasniedza 1,32 triljonus NOK, kas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada beigām palielinājušās par 6%.

Ārvalstu tiešās investīcijas Norvēģijā 2012.gada beigās sasniedza 1,2 triljonus NOK (+7,9%).

Tiešās investīcijas, miljardi NOK

Avots: Norvēģijas statistikas pārvalde, www.ssb.no

Investīciju dalījums pa valstīm un nozarēm ir pieejams par 2011.gadu.

Visvairāk norvēģu uzņēmēji ārvalstīs ieguldījuši ieguves rūpniecībā (27,5% no uzkrātām tiešām investīcijām ārvalstīs 2011. gada beigās), apstrādes rūpniecībā (21,9%), transportā un komunikācijās (13%), finanšu starpniecībā un apdrošināšanā (14,3%). Pārsvarā investīcijas uzkrātas Nīderlandē (15%), Zviedrijā (11,8%) un ASV (7,6%).

Ārvalstu uzņēmēji pārsvarā investējuši ieguves rūpniecībā (28,1% no ārvalstu uzkrātajām tiešajām investīcijām Norvēģijā), finanšu starpniecībā un apdrošināšanā (25,1%) un apstrādes rūpniecībā (20,1%). Lielākie ārvalstu investori Norvēģijā ir Zviedrija (16,2%), Nīderlande (11,2%) un ASV (9,1%).